Szeged-Csanádi Egyházmegye
Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézete

Iskolai Könyvtárosok – Hírlevél

VIII. évfolyam 1. szám

NEK jegyében - Ferenc pápa számára készített díszajándék Pray-kódex másolata

Az Országos Széchényi Könyvtár munkatársai készítették a Pray-kódex, a Halotti Beszéd és Könyörgés szövegét is tartalmazó, díszmásolatát Ferenc pápa számára, amelyet a magyar kormány adományozott a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus záromisejére érkezésekor.

A díszajándék elkészítésének folyamatáról az OSZK oldalán olvashatunk.

„A Pray-kódexet restaurátor-szakember jelenlétében és szigorú állományvédelmi előírások mellett a nemzeti könyvtár digitalizáló központjában fotózták végig. A digitális utómunkák során az eredeti kódex pergamenlapjain lévő látvány visszaadására törekedtek, minimalizálva az optikai torzítást. A díszmásolatot különleges papírra nyomtatták.

Mivel a Pray-kódex eredeti kötése nem maradt fenn, s a pergameníveken található nyomokból csak a fűzés módjára lehet következtetni, az OSZK 2017-ben Magyar Örökség díjjal kitüntetett műhelyében több évtizede folyó kötéstörténeti és készítéstechnikai kutatások eredményeire alapozva és a nemzetközi analógiákat figyelembe véve készült el a díszmásolat kötésének korhű terve, majd kivitelezése. A kötéshez felhasznált alapanyagok kiválasztásánál a korabeli, kolostori kötéseknek megfelelő anyagokhoz nyúltak vissza a restaurátorok.

A díszmásolathoz magyar és spanyol nyelvű ismertetőszöveg is készült, amelyet – az egykorú írásképet tanulmányozva – könyvkötőmester rótt pergamenre, lúdtollal. Az ismertetőt dupla bőrbordára fűzték, majd a kódexmásolathoz kötötték, így egységet képez a kötetet alkotó ívekkel.

A könyvtestet nyolc milliméter vastag bükkfatáblák védik, amelyeket timsós cserzésű, színezetlen kecskebőr borít. A rézveretek és -csatok – a kötéshez hasonlóan – korabeli minták alapján, aprólékos munkával, kézi szerszámok segítségével készültek. A kötetet saját tervek alapján épített, fekete bőrrel borított és bordó hernyóselyemmel bélelt dobozban helyezték el, amelyet a kódexet illusztráló egyik tollrajz – a feszület – szintén kézzel festett másolata díszít.

A mű megalkotásának több hónapos folyamatát az OSZK Történeti Fénykép- és Videótárának munkatársai kamerával kísérték végig. Ezekből a filmfelvételekből és a nemzeti könyvtár főigazgatójával, kutatóival, digitalizáló-, könyvkötő- és restaurátor- szakembereivel, valamint a felkért közreműködőkkel készült interjúk felhasználásával a Pray-kódexet és a Halotti beszéd és könyörgést részletesen és több szempontból bemutató dokumentumfilm készül.”

Forrás: https://www.oszk.hu/hirek/diszmasolat-pray-kodexrol

„Csak eszednek és lelkednek olvasás útján nyert kincse jelenti az igazi gazdagságot, mert ez nem vész el és nem hagy el soha.”

(Leonardo da Vinci)

A tartalomból:

NEK jegyében 1
Kötetajánló 2
Cikkajánlók 3
Kis KTE Könyvek 4

Könyvajánló

„Rozsondai Marianne gazdagon illusztrált könyvében arra vállalkozik, hogy a fennmaradt eredeti kötések részletes vizsgálata alapján bemutassa a magyarországi könyvkötés fél évezredének alakulását. A díszített kötésekkel, a díszítés elemeivel és kompozíciójával foglalkozik, amelyek követik a képzőművészeti stíluskorszakokat.

A 19. századig a könyvkötés kézműipari termék, minden darab egyedi példány. A műhely, a mester meghatározása elvezet a könyv kötésének megrendelőjéhez, az olvasóhoz. A könyvkötés története tehát a könyvtörténet, a művelődéstörténet szerves része. Visszatekintve a történelmi Magyarország vizsgált kötésemlékeire, megállapíthatjuk, hogy a könyvkötés minden korszakban – 1541-től kezdve másfél évszázadon át a török hódoltsági területeken kívül – lépést tudott tartani, különböző hatásokat befogadva, az európai stílusfejlődéssel, színezve azt sajátos, némelykor magyaros vonásokkal, előnyben részesítve bizonyos típusokat, mint például az aranyozott corvinakötések vagy a debreceni festett pergamenkötések esetében.

A magyar könyvkötés története joggal tart számot a szélesebb művelt közönség érdeklődésére, bár elsősorban szakkönyv a könyvtárosok, a régi könyvek és kódexek kedvelői és kutatói, valamint a restaurátorok számára.”

forrás: https://konyvtar.mta.hu/index.php?name=h_1_4_2020

A magyar könyvkötés a gótikától a művészkönyvekig

Írta: Rozsondai Marianne

MTAK–Kossuth Kiadó, Budapest, 2019. ISBN 978 963 099 924 3

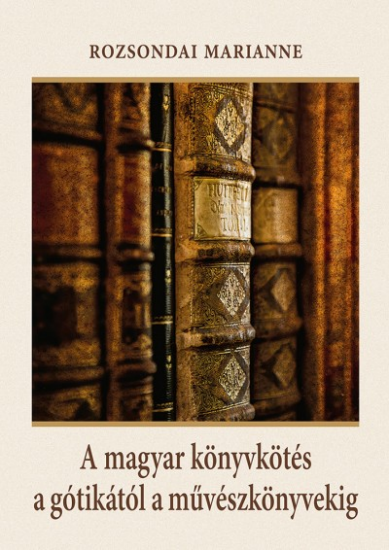

Recenzió a könyvről:

Mikó Árpád: Rozsondai Marianne magyarországi könyvkötéstörténete, in: Magyar Könyvszemle, 2020/1. 63-69. p.

„Abban a könyvben, ami előttünk fekszik, a személyes bibliográfia tanúsága szerint is sok-sok évtized szorgalmas munkája akkumulálódott. Ez nem metafora, hanem maga a kézzelfogható, ceruzalevonatcsoportokba gyűlt valóság. A magyar tudomány – könyvesek, irodalmárok, történészek és művészettörténészek közössége – végtelenül hálás kell legyen, hogy Rozsondai Marianne elvégezte a munkát és megírta ezt a könyvet.

Nem egyszerűen könyvet írt, hanem sikerült megfogalmaznia az európai könyvkötéstörténet egyik fejezetét, azt, amelyik eddig hiányzott: a magyar fejezetet.”

Közös gondolkodás - 11.

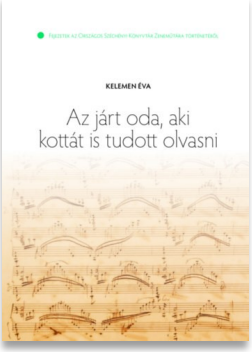

Könyvtáros kollégánk ajánlotta figyelmünkbe az alábbi kötetet.

Kelemen Éva (szerk.): *Az járt oda, aki kottát is tudott olvasni - Fejezetek az Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtára történetéből*. Országos Széchényi Könyvtár, 2020.

A kötet két tanulmánnyal, az egyik a Zeneműtár 1929-1934 közötti történetét, míg a második az 1945-1966 közötti időszakot mutatja be. Majd a további történetet a szerkesztő által elkészített, a Zeneműtár korábbi munkatársaival felvett beszélgetések mutatják be.

Cikkajánlók

- A digitális pedagógia elmélete című könyvről

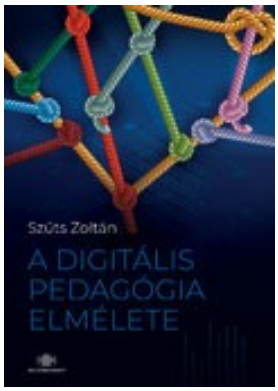

A kötetet az előző számban már bemutattuk, és felhívtuk a figyelmet a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás folyóiratban megjelent ismertetőre.

Most, újabb ismertetőket szeretnénk figyelmükbe ajánlani.

K. Nagy Emese

Stabil alapok a kísérletezéshez. Szűts Zoltán: A digitális pedagógia elmélete, in: Új pedagógiai szemle, 2020. (70. évf.) 11-12. sz. 131-134.

Karagits Kíra Vivien

A pandémián túl – a digitális oktatás kézikönyve. Szűts Zoltán: A digitális pedagógia elmélete, in: Iskolakultúra: pedagógusok szakmai-tudományos folyóirata, 2021. (31. évf.) 2. sz. 98-99.

Tomori Tímea

Az információs társadalom kihívásai az iskolapedagógiában (Szűts Zoltán: A digitális pedagógia elmélete), in: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2021 (30. évf.) 5. sz. 41-47.

E-könyv az e-könyvekről

Kerekes Pál: Az ingyenes olvasás kalauza

A kötet olyan info-füzet, amelynek célja, hogy segítsen megtalálni az ingyenes elérhető magyar nyelvű irodalmat.

Több mint kétszáz webcímet mutat be, amelyeket között mindenki talál számára érdekes olvasnivalót.

Október az iskolai könyvtár nemzetközi hónapja

Figyelmükbe ajánljuk a honlapunkon elérhető hírlevelet, amely az idei programhoz kapcsolódik.

https://www.szegepi.hu/images/tinymce/2021/hirlevel_2110.pdf

Kis KTE Könyvek

Barátné Hajdu Ágnes - Cs. Bogyó Katalin - Eigner Judit (szerk.): Könyvtárhasználati óravázlatok (Kis KTE könyvek, 7.), Budapest, Könyvtárostanárok Egyesülete, 2013., 331 p. ISBN 978-963-88046-4-8

Impresszum:
SZEGEPI
6720 Szeged, Dóm tér 6.
Felelős kiadó:
Dr. Kozma Gábor
Szerkesztő: Kövécs Ildikó
http://szegepi.hu
e-mail:
hirlevel@szegepi.hu

Dömsödy Andrea - Tóth Viktória (szerk.): Könyvtárhasználati óravázlatok 2. (Kis KTE könyvek, 8.), Budapest, Könyvtárostanárok Egyesülete, 2016., 239 p. ISBN 978-963-88046-5-5

Bogyó Katalin, Cs. - Dömsödy Andrea (szerk.): Könyvtárhasználati ötlettár - játékos feladatok. (Kis KTE könyvek, 9.) Budapest, Könyvtárostanárok Egyesülete, 2017. 294 p. ISBN 978-963-88046-7-9

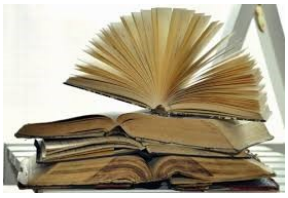

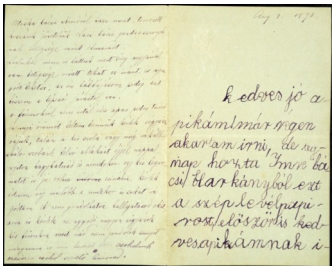

OSZK újdonság:

Új szolgáltatás érhető el, a Copia, amely az (OSZK) Kézirattárának irodalomtörténeti forrásanyagaiból elsőként Babits Mihály és felesége, Török Sophie hagyatékának levélanyagát teszi online elérhetővé. Jelenleg a Babits-gyűjteményből csaknem 3000 dokumentum található meg.

Babits Mihály apjához, id. Babits Mihályhoz, kelt: 1890. augusztus 02.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

A Hírlevélben látható képek forrása: pixabay.com, pixnio.com, bookline.hu., libri.hu. oszk.hu, portal.ktep.hu, libreshot.com oldalak